

U puorochë ‘e Pisciaríellë

Francischë Pisciaríellë è nu cumpagnónë. Chiù cumpagnónë ‘é issë pènzë ca ‘n cë në štannë pë’ tutta Campuaššë. Cë štà da dicë purë, ca Francischë nn’è sulë cumpagnónë, ma è purë sciampagnónë; nnë bara a spésë! Éva na séra ‘é jënnarë e ‘ntë dichë quanda néva éva carutë da la séra prima ‘ffinë a tutta la jurnata. Campuaššë parëa nu prëssëpië. L’arburë ‘nnant’a u Munëcipië évënë tuttë ghianchiatë e sottë a lë canarë štëanë affëlatë tanta pisciuottë.

Francischë a na cèrt’óra zë në va a la casina a farzë na partëtëlla, cummë facëa spissë, kë lë cumpagnë suo’.

U lëtruozzë a la fina dë la partita z’u tëravënë a passatëlla.

Mò a na cèrta óra Cécchinë, chë all’època éva u cantëniérë dë la casina, fa vicinë all’aštantë: ‘Uagliu’ i’ mò haja chiurrë ch’è tardë e fóré sciocca a pilë ‘é ‘attë. Rësponnë Giuannë u Prësëntusë pë fa na battuta: e tē në fa na catarattë!

Cécchinë sënza rà rëtta ricë: Mè, iammë bèllë cë në avéma j’.

La cumpagnija chë allóra zë sëntiva dë šta a u mèglië, cerca dë rà spaghë a Cécchinë pë guaragnà tièmpë, ca làrréntë zë štëa callë e la cumpagnija éva allègra. Sa’ cumm’è, k’u friddë u gnoštrë cala mèglië! Ma Cécchinë nnë vulëa sapë scusë, quindë, a na cèrta ora, sbattë tuttë fóré e zë në va.

La bóna cumpagnija ncumënza a fa: addò éma j’... ch’éma fa a la casa... ‘ncoppë e sottë, tiritirë e tiritéra, a nu cèrtë puntë va Francischë Pisciaríellë e dicë a lë cumpagnë: ‘Uagliu’ jammécënnë tuttë a la massaria mè’, ca là oggë ém’accisë ddù puorcë! Appicciamë u fuochë, u vinë cë šta, e së vo’ sciucca u tièmpë, óh chë sciocca!, ca nu štémë buonë!

Allóra tuttë l’amicë facënnë: sinë jammécënnë, uagliu’ tuttë au casinë ‘é Francischë... viva Francischë, evviva! E ncumènzënë a cantà pë la via: “Turnamë a vèvë ca ru vinë è buonë... turnamëla a cantà chésta canzóna...ecc.”

La cumitiva piglia ‘é z’avvia au casinë au Collë Lionë.

Arrëvatë là, chi zë rà da fa a ‘ppiccià u fuochë, chi va piglià u përéttë d’u vinë ruššë, chi piglia la frëssora pë fa

u ciculë,chi la pëparuléssa rént'a la runcëlla, insomma ognunë zë rëa da fa pë fa priëštë.

Attacchënë purë a jucà a cartë e 'ccusì passënë tutta la nuttata a jucà, a cantà,a magnà e vëvë réntë au casinë 'é Francischë.

A la matina priëštë Francischë zë rëtira a la casa sènza farzë accorgë da la mogliéra e fa fintë ca z'è addurmitë rént'a la cucina, cundëcennë ca làrréntë cë facëa chiù callë.

A na cërta óra, fa la mogliéra: mèh, Franci', 'gliutta ca jama au casinë a spëtaccià u puorchë ca ncumënzamë a fa le sauciccia.

Francischë bèllë e allègrë allègrë rësponnë: Sì, jamë jame ca më voglië fa bèllë tunnë tunnë oggë.

Z'avviënë allègrë allègrë pë la via e arrivënë au casinë.

La mogliéra va pë arrapì la porta e tróva appisë sulë lë capë dë lë purciëllë. 'Mména n'allucchë la puurëlla: Z'hannë freatë lë puorcë... Maronna mè'... chi è štatë, zë lë pozzëna carufà lë vurëllë, p'u sanghë d'u nemmichë dë Crištë! Puzzata èssë accisë a la currëa! Figlië dë puttanë! Francischë vérë lë përuttiëllë vuotë tuttë sparzë pë la massaria e fa: Figlië dë zocchëlë, nn'abbaštavënë lë puorcë v'ëtë frëcatë purë u vinë!

U fëtëntë sciauratë, facëa fintë ca štëa 'ncazzatë, ma sottë sottë zë la rërëa cuntiëntë e dicëa a la mogliéra: chissë cèrtamëntë sarannë štatë lë zinghërë ca so' passatë l'àutamatina. Ma mò chë vulémë fa, mò cë n'accattamë n'autë e ddù, c'éma tënë paciënza, chë tè vuo' fa mënì nu pantëchë?. Chë cë vulémë méttë kë 'ssë brijanëtë assassinë!...

Inzomma pë vë la terà brévë, Francischë e lë quattë cumpagnë suo' furënë capacë rént'a na nuttata dë frëcarzë ddù puorcë e nu quintalë 'é vinë!

Tantë éva u sfunnë dë Francischë, chë ija 'nnummënatë pë la pisciata longa, ma da allora rëvëntattë famosë purë pë la cajónza.